Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Valtioneuvoston selvitys (E 39/2018 vp) komission tiedonannosta Eurooppalainen lähestymistapa disinformaation torjuntaan verkossa

Tiedonannossa disinformaatiolla tarkoitetaan todennettavasti väärää tai harhaanjohtavaa tietoa, jota luodaan, esitetään tai levitetään taloudellisen hyödyn saamiseksi tai suuren yleisön johtamiseksi harhaan tarkoituksella. Tällainen toiminta saattaa aiheuttaa vahinkoa yleiselle edulle. Disinformaatiolla ei tiedonannossa tarkoiteta laittomia sisältöjä. Laittoman sisällön osalta EU-tasolla on muita toimia, kuten laittomien sisältöjen torjumista koskeva suositus.[1]

Suomessa medialukutaito sekä luottamus median toimintaan on eurooppalaisessa vertailussa hyvällä tasolla. Tätä kautta disinformaation tuomat haasteet ovat monia muita Euroopan maita pienempiä. Esimerkiksi tuoreen eurobarometrin mukaan disinformaatioon törmääminen on Suomessa harvinaisempaa kuin muualla Euroopassa. Suomen osalta 18 % vastaajista kohtaa disinformaatiota päivittäin tai lähes päivittäin. (EU27: 37%)

Toimenpiteinä esitetään muun muassa alustojen vastuun lisäämistä yhteisten käytännesääntöjen avulla sekä kolmansien osapuolten faktantarkistustoimintaa laajentamalla.

Tiedonanto korostaa myös laadukkaan ja luotettavan tiedonvälityksen tukemista ja moniarvoisen median roolia disinformaatioon vastaamisessa. Komissio aikoo selventää mediatukiin liittyviä valtiontukisääntöjä. Lisäksi komissio kohdistaa eurooppalaisen journalismin tukemiselle sekä uusille disinformaation torjumiseen soveltuville teknologioille varoja EU-rahoitusohjelmissa.

Komission tiedonannossa esittämät toimet, jotka tähtäävät muun muassa läpinäkyvyyden lisäämiseen, ovat kannatettavia. Myös medialukutaidon ja tietoisuuden lisääminen hybridivaikuttamisesta ovat tärkeitä keinoja disinformaatioon puuttumisessa

Komissio tarkastelee tiedonannossa esitettyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tarvetta lisätoimiin vielä loppuvuoden 2018 aikana. Disinformaatioon puuttuminen uusien lainsäädäntötoimien avulla ei ole kannatettavaa. Disinformaation tarkka määrittely, ei-laittomiin sisältöihin puuttuminen lainsäädännöllä ja esimerkiksi erilaiset ennakkotarkastusvaatimukset olisivat sananvapauden kannalta haasteellisia.

[1] Laitonta verkkosisältöä vastaan – Lisää vastuuta verkkoalustoille: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-1170_fi.htm

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 16, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi